

Da Vinci mysteriet

Gumpetung filmatisering af bestseller-knaldroman Af Jes Nysten

Jeg må straks gå til bekendelse: Jeg synes, "Da Vinci mysteriet" er en ganske spændende knaldroman. Da jeg for efterhånden en del år siden læste den første gang, var det en herlig weekendlæsning, der ikke krævede forfærdelig meget af en – andet end et par ledige timer og en god kop te. Et veldrejet plot, en ikke særlig kompliceret persontegning, et væld af sjove pseudovidenskabelige udredninger. Det var lige til at klare!

Derfor kom det vitterlig som en stor overraskelse, da pludselig dette stykke triviallitteratur blev hvirvlet ind i det største mediestunt i nyere tid. Så måtte man jo læse den igen og mere eller mindre modvilligt forholde sig til den mere og mere opkørte og endnu ikke forstummede debat. Men jeg husker, at jeg dengang tænkte, at der kunne komme en glimrende film ud af bogen. En god instruktør kunne sagtens skabe en seværdig krimi.

Nu har vi så – endelig - filmen i biograferne, og der er vel efterhånden ingen i det ganske danske land, der ikke har læst bogen, eller som ikke har fulgt med i debatten. Derfor kan det selvfølgelig også være svært at se filmen uden at have hele debatten med ind i biografen, men jeg skal prøve i det følgende at holde mig til filmen, og jeg må straks melde, at det er en stor skuffelse. Så meget er sat i værk, og så lidt har man opnået. Filmen er en næsten slavisk gengivelse af bogen, og netop fordi den så uoriginalt blot gennemspiller bogen, udstiller filmen bogens åbenbare svagheder grænsende til det pinlige - uden at sætte noget seværdigt i stedet. Man kan derfor også undre sig over, at mændene bag projektet har overladt filmen til en instruktør, der ikke har gjort sig gældende som mere end en solid håndværker: Ron Howard. Han har slet ikke format til at stramme op og sætte speed på historien. I bogen fungerer den konstante vekslen mellem hæsblæsende tempo og lange rolige samtaler fint, men i filmen får det plottet til at falde fra hinanden, netop fordi Howard slet ikke magter suspense eller drive.

Filmen begynder ellers løfterigt lige på med krydsclip mellem Langdons forelæsning om symboler og Silas jagt på Sauniere i Louvres skummelt oplyste sale med alle de symbolmættede malerier. Men allerede her taber filmen dramatisk højde, for umiddelbart herefter, hvor Robert og Sophie er blevet alene i salene på Louvre (efter at de har fået politiet væk derfra ved at smide den lille chip ud af vinduet), går det hele fuldstændigt i stå. Her står de og har kun kort tid til at løse et kompliceret problem – deres liv er i fare – men de går rundt og diskuterer, som om de var i Brugsen for at se på tilbud til aftensmaden. Scenen er optaget og spillet fuldstændig uden nerve: Man kan overhovedet ikke fornemme faren eller iveren efter at løse problemet. Fad og uinteressant bliver scenen, så man helt glemmer, hvorfor de er der, og sådan fortsætter filmen med teknisk udmærket optagede biljagter gennem Paris og London, afløst af gabende kedelige og dårligt instruerede lange samtaler, og det er lige præcis her, at filmen på det pinligste udstiller bogens svaghed: dialogen. For en ting er, at man i bogen kan godtage de mildt sagt vidtløftige pseudo-videnskabelige fjollerier, fordi de trods alt er

spundet ind i en medrivende krimi (og de værste kan man heldigvis springe over), men de bliver direkte grinagtige i filmen, hvor de lange 'alvorlige og dybsindige' samtaler kun kan betjene sig af dette krukke og opstyltede sprog - oven i købet på stort lærred, hvor vi ikke kan sætte maskinen på 'fast forward'...

Det virker også som om de indhentede stjerner selv ikke kan forlige sig med hverken plot eller dialog. Godt nok har Tom Hanks aldrig været en raffineret og nuanceret skuespiller, men det noget gumpetunge ved hans stil udstilles ubarmhjertigt her. Han har samme mimik og gestik gennem hele filmen – uanset om han er midt i en livsfarlig situation, eller han sidder og småsnakker med Sophie.

Den begavede franske skuespillerinde Audrey Tautou virker også utilpas i denne kliché af en rolle som Sophie; der bliver slet ikke plads til hendes ellers forfinede og intelligente skuespil. Ian McKellen gør til gengæld det modsatte: Han krukker sig igennem rollen som Sir Leigh Teabing - en herlig pastiche på en engelsk aristokrat - så når han udlægger teksten, kan vi høre, at han selv fornemmer det grinagtige i sine lange udgydelser. Den eneste figur, der skaber positiv opmærksomhed, og som giver filmen en form for intensitet, er Silas; han er paradoksalt nok den mest menneskelige af samtlige personer i filmen.

Det virker også ualmindelig tungt, at filmen forsøger at krydre de lange samtaler med historiske tilbageblik for at være pædagogisk og spændende. Vi ser bl.a. korstogene mod Jerusalem, heksebrændinger m.m., men det er påklisset og åh så trivielt. Når man i biografen lige har set film som Woody Allens "Match Point" og Michael Hanekes "Skjult", begge film med en stram, intelligent og præcist dækkende dialog og fremragende skuespillere, mærker man virkelig, hvor forarmet "Da Vinci mysteriet" er. Det, der kunne have reddet filmen var, at man havde fokuseret på plottet og nedtonet dialogen. Derfor var det forslag, som produceren af tv-serien "24 timer" kom med, inden denne film blev lavet, en genial ide. Han mente, at man skulle lave "Da Vinci mysteriet" som en tv-serie ligesom "24 timer". Dette forslag blev desværre tilsidesat.

Filmene kan ikke erstatte bogen, hvis man vil arbejde med de temaer, som den standende diskussion har kastet op i luften. Filmene vil kun forplumre diskussionen, mens bogen fortsat kan være en slags 'fødselshjælper' til vigtige debatter og studiekredse.

Filmfakta

The Da Vinci Code - USA 2006 - Instr.: Ron Howard - Manus: Akiva Goldsman efter roman af Dan Brown - Medv.: Tom Hanks (Robert Langdon), Audrey Tautou (Sophie Neveu), Ian McKellen (Sir Leigh Teabing), Paul Bettany (Silas), Jean Reno (Captain Fache), Jürgen Prochnow (André Vernet), Etienne Chicot (Lt. Collet), Jean-Pierre Marielle (Jacques Saunier) - 149 min. - Dansk biografpremiere d. 18/5, 2006 - På DVD i DK d. 19/11, 2006 - Udlejning: Nordisk Film - Tilladt for børn over 15 år

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=5939&area=1>

<http://philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2421>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-da-vinci-code-film-review-by-angus-wolfe-murray>

<http://www.nytimes.com/2006/05/18/movies/18code.html>